

01. ගංගාවේ සංගීතය පද්‍ය රචකයා මෙම පද්‍යාවලියේ රස නිෂ්පත්තිය සඳහා යොදා ගන්නා ලද කාවේන්පසුම කවරේදැයි පහදන්න.

කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරේ කවියකු ලෙස ප්‍රචලිත කුඩලිගමියන්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණ බොහෝමයකට වස්තු විෂය වී ඇත්තේ ස්වභාව සෞන්දර්යයයි. කුඩලිගමියන්ගේ “ඇ” පද්‍ය සංග්‍රහයේ එන ගංගාවේ සංගීතය යන පබැඳුම මාතෘකා කාව්‍ය සංකල්පනාවකි. පැරණි කවි සමයේ එන යෙදුම් මෙන්ම සරල භ්‍රාමීය චිත්තේ නිරන්තර අපට හමුවන යෙදුම්ද එකසේ උකහා ගනිමින් ඔහු කළ නිර්මාණය පසු කලෙක බොහෝ ජනප්‍රිය විය. කවිපෙළ රචනයේ දී නන්විධ කාවේන්පසුම යොදා ගනිමින් සිය කවිත්වය විදහා පෑමට හේතුවසම් කුඩලිගමි නම් දේශප්‍ර කවියා ප්‍රයත්න දරා ඇත. මෙතැන් සිට ඔහුගේ උත්සාහය විමසා බලමු.

“	කඳු බෑවුමක දං බෝවිටියා පැදුරු පහළට ඇදී පරමල් පෙති ඉවත කලලේ දියෙන් පොහවා රන් පුලින සංගීතවත් වී යම් ඉදිරියට	තලා නොලා තලා ගලා”
---	--	----------------------------

කඳු බෑවුමක් ඔස්සේ සිය ගමන අරඹන ගංගාව දං බෝවිටියා ඇදී පැදුරු අතිබවා ඉදිරියට ගලා යයි. ගංගාවට වැටුණු පරවූ මල්පෙති ආදී කිසිවක් ඉවත දමන්නේ නැතිව සිය ගමන ඉදිරියටම යන්නේ රිදී වත් ජලධාරාවන්ගෙන් රන්වත් වැලිතලා තෙත් කරමින්ය. ඒ ද සංගීතවත් වූ රිදීමයාන්කුල ගමනකිනි. කුඩලිගමියන්ගේවාත් මාලාව මටසිලිටිය. එක් තැනකදී පමණක් “කලලේ දිය, රන් පුලින තලා” යන වියක් යෙදුම් භාවිත කෙරුණද සමස්ත පද්‍යය ගෙන බැලූකළ ගංගාවක ගලා යාමට සමාන වූ සංගීතවත් භාෂාවකින් මෙය රචනා වී ඇති බවක් හැඟේ. සිවුපද ආරා භූරු කොට ගනිමින් කාව්‍යකරණයේ නියැලී ඇති අතර “ලා” යන අබිදයෙන් වළිසමය ආරාඥා කරගෙන තිබේ. කොළඹ යුගයේ අනන්‍යතා ලක්ෂණ සුරකිමින් කාව්‍යානුකූලය ඉස්මතු කිරීමට සුදුසු ලෙසින් පද සංඝට්ඨය කර ඇති බවක් මින් පැහැදිලි වේ.

“සැහවෙමි එබෙමි නිසසල වෙමි සසල ඇඹරෙමි එතෙත් පසු නොබසිමි කවදා කොතැනකදී හෝ මහ මුහුදු හමුවූ කෙණෙහි මා සතු බර ඔහුට	වෙමි නොතවතිමි නිමි දෙමි”
--	-----------------------------------

ගංගාවේ ගලායාම පිළිබඳව සෞන්දර්යාත්මකව නිරූපණය කරන කුඩලිගමි කවියා ඔහුගේ නිර්මාණය සාර්ථක කරගනු වස් යොදාගනු ලබන ඖෂ්ටිකවත් උපක්‍රම අතර අනුප්‍රාසවත් බස් වනරක් යොදා ගැනීමද විශේෂිතය. පූර්වෝක්ත කවියේ ප්‍රථම පද්‍ය පාඨය වන “සැහවෙමි- එබෙමි- නිසසල වෙමි- සසල වෙමි” යන වදන් පෙළින් බසින් කෙතරම් අපූරු ලෙස රස මැඩිය හැකිද යන්න මනාවට ගම්‍යමාන කෙරේ. අනුප්‍රාසවත් බසින් ගංගාවේ ජීවමාන ස්වරූපය ඇස් ඉදිරියේ මවා පාත්තට කවියා සමත් වූවා නොවේද? විටෙක නොපෙනී යමින්, තවත් වරෙක ශාන්තව ගලා යමින්, තවත් වරෙක වණ්ඩ ස්වරූපයක් දක්වමින් ගලායන ගංගාව අප වඳිනෙදා දකින ගංගාව නිතැතින්ම සිහිපැදවකවා නොවේද? සිය නිර්මාණයට පෙර පරිදිම සරල වදන් මාලාවක් යොදාගන්නා කවියා භ්‍රාමීය ව්‍යවහාරය යොදා ගත් අවස්ථා ද දැකිය හැකිය. කවියා රූපකාර්ථවත් බසින් ගංගාව සජීවත්වයට ආරෝපණය කළ බවට සාක්ෂ්‍යයක් ලෙස “මහ මුහුදු නිමි” යන පද්‍ය කොටස ගත හැකිය. මේ කවියාගේ ප්‍රතිභාවත්ත කවිත්වයයි.

“	එන්නේ කොහි සිටද කොතැනකටද බඩ කුමකටද මා දුටු තැන් මිනිසුන් ගිහින් නිතරම ආපසු කීමදැයි කියා කිසිවකු ඇයි	යන්නේ එමසන්නේ එන්නේ නොසොයන්නේ”
---	--	---

කුඩලිගමයන් කෙටිකථාවක, තවකථාවක ආකාරයට සංවාදාත්මක ස්වරූපයක් සිය කාව්‍යයට ඇතුළු ගනියි. "එන්නේ කොහි සිටද- කොතැනට ද යන්නේ" යනුවෙන් පැනගත් විමසන ආකාරයටත් "ඔබ කුමකටද මා දුටු තැන් විමසන්නේ" යනුවෙන් පිළිතුරු සැපයීමක් මෙතෙක් කාව්‍ය නිර්මාණ වල දක්නට නොතිබුණු රචනා උපක්‍රමයකි. මේ යොදා ගැනීමෙන් ගංගාව යම් සජීවී ප්‍රාණියෙකු ලෙසින් සත්‍යයා ඉදිරියේ මවාපෑමට කතුචර්යා ගත් උත්සාහය සාර්ථක වී ඇත. තවද කාව්‍යයේ මිතුපිට සරල අර්ථය මෙන්ම කවියට යටිපෙළ අරුතක් එක් කිරීමටද ගත් ප්‍රයාසයන් මෙහිදී අපට දීක්වේ. ගංගාවක ගලා යාම මෙන්ම ගංගාවේ මුවින් ගැඹුරු දහම් කරුණු බ්‍රබා දී ජීවිත ගමන සකස් කරගත යුතු ආකාරය ගැනද කවියා අපට අපදෙස් දෙයි. මෙසේ ව්‍යංගාර්ථවත් බසක් යොදා ගනිමින් නිවැරදි ව කාව්‍යකරණයේ නියැලීම සැබෑ දක්ෂකමක් බව තොරහසකි.

උක්ත දැක්වූ නිදසුන් වලින් කුඩලිගම කවියා දැක්වූ කාව්‍යමය ප්‍රතිභාවත් තම නිර්මාණය සඳහා යොදාගත් නන්විද කාවේන්පක්‍රම පද්‍ය පන්තියේ සාර්ථකත්වය උදෙසා ඉටුකළ මෙහෙයක් මනාවට විශද කෙරේ.

02. කවියා අපිවි පරිසරයට සජීවී බවක් ආරෝපණය කරමින් "භෞතවේ සංගීතය" පද්‍ය පන්තිය සාර්ථකව ඉදිරිපත් කිරීමට සමත් වී ඇත.

කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරේ කවියකු වූ හේවාටසම් මුනිදාස කුඩලිගම කවියා විසින් රචිත "ඇ" නැමති පද්‍ය සංග්‍රහයේ වන "භෞතවේ සංගීතය" මානව කාමර සංකල්පනාවක් වේ. මෙහි වස්තූවිජය වනුයේ සොබාදහමේ අනගි දායාදයක් වන භෞතවත් පහළට ඇදී ගොස් මුහුදට අවහිරණ වීමයි. මිනිස් දිවිපෙවෙත අනුසාරයෙන්, භෞතව කාන්තාවටත්, මහ මුහුද ස්වාමියාටත් රූපකාර්ථවත් කරමින් ජීවමාන ලෙස විවරණය කරන්නට කවියා සමත්ය. පැරණි කවිමග වෙනුවට තව ආරකට අවහිරණ වී ඇති කවියා අපිවි වස්තුවක් වූ භෞතවක සමාරම්භයේ සිට ම භෞතව දෙසට දක්වා ගමන් කරන ආකාරය සජීවී ආකාරයෙන් පොදු ජන හඳවතට ස්පර්ශ කර ඇත්තේ අපූර්වාකාරයෙනි.

" කඳු බෑවුමක දං බෝවීවි පදුරු	තලා
පහළට ඇදී පරමිල් පෙති ඉවත	නොලා
කලුල් දියෙන් පොහවා රන් පුලුන	තලා
සංගීතවත් වී යම් ඉදිරියට	ගලා"

භෞතවේ සමාරම්භය සනිටුටන් කරන කවියා සිවුපද ආකෘතිය බිස්සේ "සංගීතවත් වී යම්" යන අවසාන පද්‍ය පදයේ සංකේතාර්ථයක් බද්ධ කිරීම මගින් භෞතවට ජීවය ආරෝපණය කර ඇති ආකාරය ප්‍රශස්ත ය. රිද්මික ජලදහරාවක් වලින් රන් වත් වැලිතලා පොහවමින්, සංගීතවත් ලෙස ඉදිරියට ඇදෙන ආකාරය ජීවමානකාරයෙන් දැක්වීමට කවියා සමත් වෙයි. "සංගීතවත් වී යම්" යන අර්ථපූර්ණ යෙදුම මගින් වාග්‍යාර්ථය ඉක්මවා ගිය සංකේතාර්ථවත් පදමාලාව තුළින් භෞතවට ජීවය කවා කුළු ගැන්වීමට කවියා පද වාග්‍යාර්ථය අතිශය සාර්ථකය.

" සැගවෙමි වැඩෙමි නිසසල වෙමි සසල	වෙමි
ඇබරෙමි වහෙන් පසු නොබසිමි	නොනවතිමි
කවදා කොතැනකදී හෝ මහ මුහුදු	හිමි
හමු වුණ කෙණෙහි මා සතු බර බහුට	දෙමි"

කවියා කාන්තාව ගහකට සමාන කරමින් "මහ මුහුද හිමි" යන රූපකාර්ථවත් යෙදුමක් භෞතව මුහුදට ප්‍රවේශ වන ආකාරය ජීවමාන ආකාරයෙන් සනාඳ හඳුට සමීප කරයි. කුඩලිගම කවියා සියුම් ලෙස වස්තු විජය නිරීක්ෂණය කොට එහි ඇති සෞන්දර්යයෙන් විශිකෘතව තාලයකට, ලතාවකට, රිද්මයානුකූලව පද්‍යකරණයේ යෙදෙයි. මනුෂ්‍ය ජීවිතයට බද්ධ කරන සොබාදහමේ අසිරිය වමන්කාරජනකය, භෞතවක යෝවන, පරිහන හා වෘද්ධ අවස්ථා ත්‍රිත්වයම ස්ථිරත්වයට සමාන කරමින් උචිත යෙදුම් අනුසාරයෙන් අප්‍රාණික වූ භෞතව සප්‍රාණික කරමින් මුහුදු හිමියා වෙතට සමීප වූ අයුරු වත්ත රූප ජනනය වන සේ නිරූපිතය. වරෙක සසල වෙමින්ද, වරෙක හිසල වෙමින්ද, වරෙක සැගවෙමින්ද තවත් වරෙක වැඩෙමින්ද නොනවති යන මේ ගමන මිනිස් දිවියේ ජීවන ගමනට සමාන කර පබැඳුම් සනාඳ හඳුට මනාවට සැසඳෙන්නේ ය.

" නිරිමල් සිතා රැළි පෙණ පිඬු	මිහිරිතම
ගල්පරවලම හැපි හැපි බිහිකරමි	මම
සම තැනිතලාවල හමුවෙයි	අලසකම
නිරිසයි අතරමග අවතිර නොදුටු	බිම"

සැබෑ ජීවන අරඟුයෙහි නියැලී ගමනාන්තය දෙසට ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අවහිරණ වන භෞතව නැමති කාන්තාව "නිරිමල් සිතා රැළි" පෑම අභියෝගයට උචිතය. මේ යෙදුමද රූපකාර්ථවත් ය. ගල්පර වල

ගැටෙමින් පහළට ඇදෙන ගංගාව පෙණ පිඬු නැව්ම ස්වභාවිකය. එතෙත් කවියා මේ සංසිද්ධිය කවි ඇසෙන් දකින්නේ කාන්තාවකගේ සතුටු සිනා රැළි සේය. එමෙන්ම "හැපි හැපි බිහි කරමි මම" ආදී වශයෙන් අනුප්‍රාසවත් බස් වහරක් යොදාගැනීම් තුළින්ද ගල්පරවල ගැටී ගැටී පෙණ පිඬු නැව්ම ස්වභාවිකය. එතෙත් කවියා මේ සංසිද්ධිය කවි ඇසෙන් දකින්නේ කාන්තාවකගේ සතුටු සිනා රැළි සේය. එමෙන්ම "හැපි හැපි බිහි කරමි මම" ආදී වශයෙන් අනුප්‍රාසවත් බස් වහරක් යොදා ගැනීම් තුළින්ද ගල්පරවල ගැටී ගැටී පෙණ පිඬු නැව්ම යන සිදුවීම් ජීවමානාකාරයෙන් සනාඳයා වෙත ගෙන ඒමට සහය දෙයි.

බාධක කම්කටොළු වලින් තොරව ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵලය සැබවින්ම නිරසය. එය ගංගාවට ද මිහිස් දවියට ද යන දෙකටම පොදුවූ සත්‍යයකි. මේ ආකාරයට විමසා බැලුවට "ගංගාවේ සංගීතය පද්‍ය පන්තිය" තුළින් ගංගාව කතකට ආරෝපණය කර ඒ ඇසුරෙන් අළුතින් විස්තූවක් වූ ගංගාවට සළු බවක් ආරෝපණය කර ඇති ආකාරය අපුරුය. එය සනාඳයාගේ රසවින්දනය පුළුල් කිරීමට සමත් උසස් නිර්මාණයක් ලෙස අගය කළ හැකිය.

03. ගංගාවේ සංගීතය පදය නිර්මාණය ඔස්සේ කවියා පැහැදිලි කරන ජීවන දර්ශනය පහදන්න.

ස්වභාව සෞන්දර්යය සිය බොහෝ නිර්මාණ වලට වස්තු විෂය කරගත් තේවාවසම් මුහුදායෙන් කුඩාලිගම් නම් කවියා කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරට අයත් කවියෙකි. "සිංහල ෂෙලි" නම් අන්වර්ථ නාමයෙන්ද හැඳින්වුණු මොහු යුගය වලි කළ නිර්මාණ කරුවෙකි. "ඇ" පදය සංග්‍රහයේ වන "ගංගාවේ සංගීතය" නම් පැදි පෙළ ද මොහුගේ තවත් එක් අගනා නිර්මාණයකි. ස්වභාවධර්මයාගේ තවත් එක් අපූරු නිර්මාණයක් වන ගංගාව පාදක කොටගනිමින් රචිත "ගංගාවේ සංගීතය" මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ සැබෑ යථාර්ථය සනාථයාට පසක් කර දීමට තරම් සමත්කම් පාන නිර්මාණයකි. මෙතැන් සිට කවියාගේ වම උත්සාහය පිළිබඳව විමසා බලමු.

"	කඳු බෑවුමක දං බෝවිටි පඳුරු	තලා
	පහලට ඇදී පරමිල් පෙති ඉවත්	නොලා
	කලදෝ දියෙන් පොහවා රන් පුලින	තලා
	සංගීතවත් වී යම් ඉදිරියට	ගලා"

කඳු මුදුනකින් ඇරඹී බෑවුම් ඔස්සේ දං බෝවිටියා පඳුරු යට කරමින් පරවූ මල්පෙති ඉවත නොදමමින් ඉදිරියට ගලා යන ගංගාව සිය රිදී වත් දිය දහරාවන්ගෙන් රන්වත් වැලි තලාවන් පොහවමින් රිද්මයානුකූලව ගලා යන බව ඉහත කවියෙන් කියවේ. ගංගාව ජීවිතයට ආදේශ කරගත්විට ජීවිතය ද විවිධ කරදර, බාධක දුක් කම්කටොළු වලින් පිරී විවිධ හැලහැස්පිම් වලට ලක්වේ. මේ කවියේ වන පරමිල් පෙති වලින් සංකේතවත් වන්නේ අපේ දිවි ගමනේදී අප හමුවීම් වන නොවැදගත් පුද්ගලයින් ය. කවියා පවසන ආකාරයට අපේ ජීවිතයට ඔවුන්ගේ ආගමිකය අනවශ්‍ය වුවද ඔවුන් සහමුලින් දුරු කළ යුතු නොවන්නේය. වටේක ඔවුන්ද අපේ ජීවිතයට අවශ්‍ය වනු ඇත. මේ විශේෂ බවදැන සමාජගත සත්වයකු වන "මනුෂ්‍යයාට තනිව ජීවත් විය නොහැක" යන සංකල්පය අන්‍ය ලෙසකට කවියා කියා ඇත්තේ මෙසේය. අපූරුය.

"	වත්තනේකොති සිටද කොතැනකටද	යන්නේ
	බඩ කුම්කටද මා දුටු තැන්	විමසන්නේ
	මිනිසුන් ගිහිත් නිතරම ආපසු	වන්නේ
	කිමදැයි කියා කිසිවකු ඇයි	නොසොයන්නේ"

ව්‍යංගාර්ථය බහුල මේ කවියෙන් අපට හැඹුරු දහමක් කැමැත්තටයි. ඒ මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ ඇති අභියත නොතිර බවයි. මිනිසුන් ගංගාවක් දුටුවිට වය කොතැනකින් ඇරඹී කොතැනකට ගලා යන්නේදැයි විමසා හාරවුස්සති. හමුත් මිනිසුන් නිතරම මියැදෙන්නේත් උපදින්නේත් කිමදැයි කියා කිසිවෙකුත් සොයා නොබලති. මේ කාරණය කවියා සිය පදය නිර්මාණයට කවි කරවූ ආකාරය අපූරුය. මිනිසුන් බහුතරයකගේ හැඩතල නිරූපණයෙන් ලත් අත්දැකීමෙන් කවි කරන කවියා මනුෂ්‍යයින්ගේ අඩුලුහුඬුකම් පිළිබඳව විමසීමට කල් නොයොපා උත්පත්තිය හා මරණය සිදුවීමට තේකු විමසන්නැයි කවියා ආරාධනා කරයි. ඒ බුදු දහමේ වන චතුරාර්ය සත්‍යයයි. ධාර්මිකව විසීම, සිය නිර්මාණයේ වස්තු බීජය ගංගාවක් වුවද ඉන් සනාථයා වෙත ලබාදෙන ජීවන දර්ශනය කෙතරම් උසස් වුවත් දැයි අපට මින් තවත් පැහැදිලි වේ.

"	නිර්මල් සිනා රැළි පෙණ පිඬු	මිහිරිතම
	ගල්පරවලම හැපී හැපී බිහිකරම්	මම
	සම තැනිතලාවල මතුපෙයි	අලසකම්
	නිරසයි අතරමත අවහිර නොදුටු	බිම"

හිරිමල් සිනා වත් වූ පෙන කැටි ගල්පර මත විසුරුවමින් ගල්පර මත තැපෙමින් ගලා යන
 ගංගාවට සම වූ තැනිතලා වලදී හා බාධක අවහිර හමු නොවන බිම් කඩදී අලුස බවක් තීරය බවක්
 ඇතිවන බවමින් කියවේ. මනුෂ්‍ය ජීවිතය ගලා යෑමේදී ද අපට සතුටු සිනා තැබිය හැකි වන්නේ වව්බ
 බාධක කම්කටොළු ජය ගෙන අරමුණු සාර්ථක කරගත් විටය. වම අභියෝග ගල්පර වැනිය. කිසිදු
 කරදරයක් අවහිරයක් නොමැති ජීවිතය අලුස ය. තීරයය, ඊට හේතුව සටහනක් නොමැති වීමය.
 ජීවිතයේ උදාවන මේවැනි කාලසීමාවන් තීරය බව කවියා පවසයි. ගැටළු, අභියෝග, දුෂ්කරතා මිනිස්
 ජීවිතය අවදියෙන් තබයි. ගලන ගහක ඇති සිරියාව ජීවිතය හා බැඳී සිරිමට කවියා ගත් ප්‍රයාසය
 හිරිමාණාත්මකය. අර්ථසූරණය.

"	රත්තරු පිරිවරාගත් සැද මඩල	යට
	මහ වන බිමක් මැද ගිරිකුළු අතර	සිට
	නොමියෙන හේලු දහමක පණිවිඩය	පිට
	කොණුරම් කෙඳිරියක් මුළු ලොව නිසල	කොට"

රත් තාරකා පිරිවරාගත් වන්දයා සහිත ආකාශය යට මහා වනාන්තරයක් මැද, ගිරි ගිවර අතර
 සිට සඳු වෙනස් නොවන සනාතන ධර්මයක් පිළිබඳව මුළු ලොවටම තැබියා කියමින් ගංගාව ඉදිරියටම
 ගලායන බව මින් කියවේ. ජීවිතය තැමිති ගංගාවේ සැදෑ සමයේ වනාන්තරයක් වැනි වූ විෂම ලෝකය
 තුළ මරණය තැමැති නොවෙතක් ධර්මය මේ මිනිසලය මත සැමදා ස්‍රියාත්මක වන බව කවියා ධර්ම
 දේශකයකු සේ සහඳු හඳුට ආමන්ත්‍රණය කරයි. ජීවිත ගමනේ ස්වභාවය ගංගාවේ ගලා යෑම හා මැනවින්
 ඒකාත්මික කළ කවියා සැබෑ ප්‍රතිභාවක කවියකු බවට දැක්වීමට මේ කවි පන්තිය පමණක්ම වුවත්
 ප්‍රමාණවත් බව හිසැකය.